

**PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Człuchowie**

SHK.9022.344.2025.AM

Człuchów, 21.03.2025 r.

OCENA OBSZAROWA JAKOŚCI WODY

*dla strefy zaopatrywanej w wodę z wodociągu **Wyczechy** za 2024 r.*

Na podstawie:

- art. 4 ust. 1 pkt 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 416),
- art. 12 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 757),
- § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294),

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Człuchowie dokonał oceny obszarowej jakości wody za 2024 r. oraz szacowania ryzyka zdrowotnego.

Wykaz producentów wody

Zarządcą wodociągu Wyczechy jest Przedsiębiorstwo Wodno – Kanalizacyjne Sp. z o.o. w Czarnem. Wodociąg ten zaopatruje w wodę mieszkańców miejscowości Wyczechy.

Wielkość produkcji wody i sposób jej uzdatniania

Produkcja wodociągu wynosi 89 m³/d. Woda z wodociągu Wyczechy poddawana jest procesom uzdatniania opartym na filtracji. Dezynfekcja wody prowadzona jest według potrzeb. Preparatem używanym do dezynfekcji wody jest podchloryn sodu.

Liczba ludności zaopatrywanej w wodę

Populacja zaopatrywana w wodę z wodociągu Wyczechy wynosi 465 osób.

Jakość wody

Badania jakości wody z wodociągu Wyczechy w 2024 r. wykonywane były w ramach wewnętrznej kontroli jakości wody realizowanej przez zarządcę wodociągu oraz w ramach działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody. Próbkę pobierane były ze stałych punktów czerpalnych, wyznaczonych w uzgodnieniu z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Czuluchowie. Program monitoringu jakości wody obejmował wykonanie badań jakości wody w zakresie dotyczącym wymagań i parametrów objętych monitoringiem zgodnie z częścią A załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), w celu zweryfikowania jej jakości mikrobiologicznej, skuteczności uzdatniania i wskaźników decydujących o akceptowalności tej wody przez konsumentów oraz z częścią B załącznika nr 2 do ww. rozporządzenia dla pełnej oceny bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów.

Na podstawie sprawozdań z badań jakości wody z wodociągu Wyczechy, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Czuluchowie w 2024 r. stwierdził:

- warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Wyczechy ze względu na przekroczenie wartości parametrycznej parametru mętność,
- brak przydatności wody do spożycia z wodociągu Wyczechy ze względu na wystąpienie zanieczyszczenia mikrobiologicznego – przekroczenie wartości parametrycznej dla parametru bakterie grupy coli przy obecności w badanej próbce parametru *Escherichia coli* i enterokoki przy jednoczesnym przekroczeniu parametru mętność.

Na podstawie wyników badań wody wykonanych po przeprowadzeniu działań naprawczych przez zarządcę wodociągu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Czuluchowie stwierdził, że woda z wodociągu Wyczechy spełnia wymagania określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów jakości wody i ich wpływ na zdrowie konsumentów

W próbkach pobranych we wrześniu 2024 r. w ramach kontroli wewnętrznej realizowanej przez zarządcę wodociągu stwierdzono przekroczenie parametrów mętność, żelazo, mangan oraz wystąpienie zanieczyszczenia mikrobiologicznego, tj. ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C, bakterii grupy coli, enterokoków kałowych oraz *Escherichia coli*.

W próbkach pobranych w listopadzie 2024 r. w ramach kontrolnych badań jakości

wody przez zarządcę wodociągu stwierdzono przekroczenie wartości parametrów mętność, bakterie grupy coli oraz ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C.

Oznaczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w wodzie jest jednym z parametrów mikrobiologicznych, który jest użyteczny w ocenie jakości wody i monitorowania procesów uzdatniania wody. Zgodnie z opracowaniem Głównego Inspektoratu Sanitarnego (Warszawa, 2018), parametr ogólna liczba mikroorganizmów jest przydatny w ocenie stanu sanitarnego systemu dystrybucji, sygnalizując warunki sprzyjające narastaniu mikroflory, w tym stagnację wody, jednak nie jest uważany za wskaźnik bezpieczeństwa wody dla zdrowia. W zaleceniach WHO podkreśla się, że pomimo powszechnego występowania mikroorganizmów we wszystkich rodzajach wody, w tym w uzdatnianej wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, dowody kliniczne i epidemiologiczne są niewystarczające do stwierdzenia, że mogą one stwarzać zagrożenie dla zdrowia. Z tego powodu zalecenia WHO nie określają górnego limitu ogólnej liczby mikroorganizmów w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Zgodnie z wytycznymi WHO dotyczącymi jakości wody do picia, mętność wpływa na akceptowalność wody przez konsumentów i nie zawsze stanowi zagrożenie dla zdrowia. Mętność jest wskaźnikiem potencjalnej obecności zanieczyszczeń, które mogłyby mieć wpływ na zdrowie, dlatego przypadki wystąpienia lub wzrostu mętności powinny być wyjaśnione a przyczyny usunięte.

Żelazo wpływa zwykle na smak i wygląd wody. Stwierdzone podwyższone stężenie żelaza w próbce wody z wodociągu Wyczechy nie stanowiło zagrożenia dla zdrowia.

Mangan występuje naturalnie w ujmowanych wodach powierzchniowych i podziemnych, stanowiących źródło zaopatrzenia w wodę do spożycia. Jego obecność w wodzie do picia może powodować powstawanie niepożądanych osadów i problemy z barwą wody w systemach wodociągowych, co może wpływać na jej akceptowalność przez konsumentów. Zgodnie z wytycznymi WHO, stężenie, w jakim mangan występuje w wodzie do picia, nie stanowi zagrożenia dla zdrowia.

Zgodnie z wytycznymi WHO dotyczącymi jakości wody do picia, wykrycie bakterii grupy coli w wodzie sugeruje nieskuteczność jej uzdatniania, wtórne zanieczyszczenie lub nadmierną zawartość substancji odżywczych w uzdatnionej wodzie. Obecność bakterii grupy coli nie zawsze jest bezpośrednio związana z zanieczyszczeniem kałowym lub z występowaniem organizmów patogennych w wodzie pitnej, ale może świadczyć o odradzaniu się populacji i możliwym wytwarzaniu biofilmu bądź zanieczyszczeniu wody obcym materiałem, np. roślinnym lub glebą. Bakterie grupy coli nie powinny być jednak obecne w uzdatnianej wodzie.

Grupa enterokoków wykorzystywana jest jako wskaźnik zanieczyszczenia kałowego wody. Zgodnie z wytycznymi WHO dotyczącymi jakości wody do picia, niektóre enterokoki jelitowe izolowane z wody mogą czasami pochodzić z innych środowisk, na przykład gleby niezanieczyszczonej odchodami, jednak każdy przypadek obecności enterokoków jelitowych w wodzie należy traktować jako dowód niedawnego skażenia wody odchodami. Wykrycie tych drobnoustrojów może wskazywać na niewłaściwe uzdatnianie wody lub uszkodzenie systemu dystrybucji.

Escherichia coli, według wytycznych WHO, uznawana jest za najbardziej odpowiedni wskaźnik zanieczyszczenia kałowego wody. Bakterie te są wykorzystywane

jako wskaźniki skuteczności dezynfekcji. Rzadko stwierdza się ich obecność niezwiązaną z wcześniejszym zanieczyszczeniem kałem. Wykrycie *E. coli* w wodzie do picia, podobnie jak w przypadku enterokoków, należy więc traktować jako dowód niedawnego skażenia wody odchodami, a ich obecność może wskazywać na niewłaściwe uzdatnianie wody lub nieszczelność systemu dystrybucyjnego.

Zgłoszone reakcje niepożądane związane ze spożyciem wody

Nie zgłoszono reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody na obszarze zaopatrywanym w wodę z wodociągu Wyczechy w 2024 r.

W 2024 r. zgłoszono podejrzenie przekroczenia zawartości chloru wolnego w wodzie z wodociągu Wyczechy. Na podstawie wyników badań próbek wody, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Czulchowie stwierdził, że stężenie chloru wolnego w próbkach było poniżej wartości parametrycznej określonej w części D w tabeli 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Prowadzone postępowania administracyjne w zakresie jakości wody

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Czulchowie, po zapoznaniu się z wynikami badań wody pobranej we wrześniu 2024 r., wydał decyzję z dnia 20.09.2024 r., znak pisma SHK.9022.946.2024.AM.2, stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia z wodociągu Wyczechy ze względu na wystąpienie zanieczyszczenia mikrobiologicznego – przekroczenie wartości parametrycznej dla parametru bakterie grupy coli przy obecności w badanej próbce parametru *Escherichia coli* i enterokoki przy jednoczesnym przekroczeniu parametru mętność i nakazującą niezwłoczne poinformowanie odbiorców wody z wodociągu Wyczechy o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi oraz podjęcie skutecznych działań naprawczych w zakresie kwestionowanego parametru, celem doprowadzenia jakości wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Wyczechy do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

W dniu 08.11.2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Czulchowie wszczął postępowanie administracyjne w sprawie przekroczeń dopuszczalnych norm parametrów w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi z wodociągu Wyczechy i wydał decyzję nr SHK.9022.1129.2024.AM.10 z dnia 21.11.2024 r. stwierdzającą warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Wyczechy ze względu na przekroczenie wartości parametrycznej parametru mętność i nakazującą podjęcie skutecznych działań naprawczych, mających na celu przywrócenie należytej jakości dostarczanej wody.

Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne

Ze względu na stwierdzone przekroczenia wartości dopuszczalnych parametrów jakości wody, zarządca wodociągu Wyczechy podjął działania naprawcze polegające m.in. na dezynfekcji ujęcia wody, urządzeń w stacji uzdatniania oraz sieci wodociągowej, czyszczeniu i dezynfekcji zbiorników hydroforowych, płukaniu filtrów w stacji uzdatniania wody oraz płukaniu sieci wodociągowej, wymianie złoża filtracyjnego. Po przeprowadzonych działaniach naprawczych, zarządca wodociągu przekazał Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Człuchowie sprawozdania z badań wody potwierdzające, że woda spełnia wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Wnioski

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Człuchowie, na podstawie sprawozdań z własnych badań jakości wody oraz sprawozdań przekazywanych przez zarządcę wodociągu uznał wodę z wodociągu Wyczechy za bezpieczną dla konsumentów i stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Wyczechy.

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Czarne
ul. Moniuszki 12
77-330 Czarne
2. Starosta Człuchowski
al. Wojska Polskiego 1
77-300 Człuchów
3. aa